

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinvoimakeskus

Hankkeen julkinen nimi	Maisemasuunnittelun osaaminen vihreän siirtymän edistäjänä – täydennyskoulutus ja pilotointi Pohjois-Pohjanmaalla (MOVE)
Hakemusnumero	906619
Valintakokouksen päivämäärä	25.8.2026
Hakijan virallinen nimi	Oulun Yliopisto
Osatoteuttajat	-
Toimintalinja	7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi
Erityistavoite	7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä
Alkamispäivämäärä	1.1.2027
Päättymispäivämäärä	30.6.2029
Käsittelijä	Verna Piirainen

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Pohjois-Pohjanmaan vihreä siirtymä toteutuu konkreettisesti maisemassa ja maankäytössä. Uusiutuvan energian tuotanto, energiainfrastruktuuri sekä turvetuotantoalueiden jälkikäyttö muuttavat laajoja alueita, joiden suunnittelu edellyttää maisemasuunnittelun osaamista. Tällä hetkellä tätä osaamista ei ole alueella riittävästi saatavilla, mikä hidastaa hankkeiden etenemistä, vaikeuttaa vaikutusten hallintaa ja lisää ristiriitoja.

Hankkeen tavoitteena on vastata tähän osaamisvajeeseen kehittämällä ja pilotoimalla työelämälähtöinen maisemasuunnittelun täydennyskoulutus, joka kytkeytyy suoraan vihreän siirtymän keskeisiin maankäytöllisiin kohteisiin. Koulutus suuntautuu erityisesti tilanteisiin, joissa maisemavaikutukset, ekologiset yhteydet ja tekniset ratkaisut limittyvät. Koulutus toteutetaan joustavana ja modulaarisena kokonaisuutena, joka mahdollistaa yksilölliset opintopolut ja tukee osallistujien nopeaa siirtymistä vihreän siirtymän maisemasuunnittelun tehtäviin.

Samalla hanke edistää työllisyyttä, vahvistaa osaamista ja tukee elinkeinojen monipuolistumista suuntaamalla koulutusta vihreän siirtymän uusiin suunnittelu- ja asiantuntijatehtäviin. Tavoitteena on tuottaa osaajia, jotka kykenevät toimimaan maisemasuunnittelun asiantuntijoina muuttuvissa maankäytön tilanteissa sekä osallistumaan niiden yhteensovittamiseen. Koulutus kohdentuu erityisesti henkilöihin, jotka siirtyvät työmarkkinoille tai hakevat uudelleensuuntautumista vihreän siirtymän tehtäviin, mukaan lukien rakennemuutoksen kohteena olevilta aloilta siirtyvät työntekijät.

Hankkeessa toteutetaan kolmivaiheinen kokonaisuus. Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan alueellinen osaamistarve, tunnistetaan keskeiset tarpeet ja määritellään koulutuksen osaamisprofiili yhteistyössä kuntien, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Toisessa vaiheessa suunnitellaan ja rakennetaan 15 opintopisteen laajuinen koulutuskokonaisuus sekä siihen liittyvät oppimateriaalit ja digitaalinen oppimisympäristö. Kolmannessa vaiheessa koulutus pilotoidaan kahdessa toteutuksessa siten, että osallistujat työskentelevät todellisiin siirtymäkohteisiin liittyvien maisemasuunnittelun tehtävien parissa. Pilotointia täydentävät työelämäyhteistyö, mentorointi sekä työllistymistä tukevat toimenpiteet.

Hankkeen tuloksena syntyy avoimesti hyödynnettävä maisemasuunnittelun koulutus- ja toimintamalli, joka vastaa tunnistettuun osaamisvajeeseen ja on integroitavissa osaksi yliopiston pysyvää koulutustarjontaa. Hanke tuottaa osaajia, joilla on valmiudet suunnitella ja jäsentää vihreän siirtymän

aiheuttamia maisemamuutoksia, arvioida niiden vaikutuksia sekä sovittaa yhteen maankäytöllisiä, ekologisista ja teknisiä reunaehdoita käytännön hanketilanteissa. Osaaminen sijoittuu maisemasuunnittelun ytimeen, mutta kytkeytyy suoraan maankäytön suunnitteluun, ympäristövaikutusten arviointiin ja hankkeiden toteutukseen. Samalla hanke vahvistaa työnantajien ja koulutuksen välistä yhteistyötä.

Lyhyellä aikavälillä hanke parantaa osallistujien työllistymismahdollisuuksia vihreän siirtymän maisemasuunnitteluun ja siihen kytkeytyviin asiantuntijatehtäviin, kuten energia- ja infrastruktuurihankkeiden suunnitteluun, vaikutusarviointiin ja jälkikäytön suunnitteluun. Pitkällä aikavälillä hanke vahvistaa alueen kykyä suunnitella ja toteuttaa vihreän siirtymän maisemamuutoksia hallitusti ja kestävällä tavalla.

Hankkeen kohderyhmät

Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka ovat siirtymässä työmarkkinoille tai hakevat uudelleensuuntautumista vihreän siirtymän maisemasuunnittelun ja maankäytön muutosten parissa. Näihin kuuluvat erityisesti vastavalmistuneet korkeakoulutetut sekä alanvaihtajat, joilla on taustaa esimerkiksi yhdyskuntasuunnittelussa, maisema-arkkitehtuurissa, ympäristötieteissä tai muilla soveltuvilla aloilla, mutta joilta puuttuu käytännön valmius suunnitella ja jäsentää laaja-alaisia maisemamuutoksia sekä toimia niiden toteutukseen liittyvissä suunnittelutehtävissä.

Kohderyhmään sisällytetään myös työttömiä sekä työmarkkinoille siirtyviä vastavalmistuneita, joiden työllistymisedellytyksiä voidaan vahvistaa kohdennetulla täydennyskoulutuksella. Arkkitehtuurin alan työttömyysluvut ovat rakennusalan matalasuhdanteesta johtuen olleet viimeisen kahden vuoden ajan vuosituhaten korkeimmalla tasolla (lähies 400 työtöntä työnhakijaa tai lomautettua) eikä käännettä positiiviseen suuntaan ole vielä maaliskuun 2026 tilastoista nähtävissä. Erityisen huolestuttava on tilanne vastavalmistuneiden osalta (lähies 40 työtöntä työnhakijaa), jotka on tunnistettu myös yhdeksi hankkeen keskeisistä kohderyhmistä. Hankkeen tavoitteena on parantaa osallistujien valmiuksia sijoittua alueen käynnissä oleviin vihreää siirtymää edistäviin maankäytön muutoksiin liittyviin tehtäviin, mukaan lukien energia- ja infrahankkeet.

Toisena keskeisenä kohderyhmänä ovat työnantajat, jotka toimivat maankäytön muutoksia tuottavien hankkeiden parissa. Näihin kuuluvat kunnat, energiayhtiöt, verkkoyhtiöt, konsulttiyritykset sekä muut infrastruktuuri- ja hankekehitystoimijat. Hanke tukee näitä toimijoita parantamalla osaavan työvoiman saatavuutta sekä tarjoamalla mahdollisuuden osallistua koulutuksen sisältöjen kehittämiseen ja pilotointiin.

Kolmantena kohderyhmänä voidaan tunnistaa julkisen sektorin suunnittelu- ja viranomaistehtävissä toimivat asiantuntijat, joiden maisemakysymyksiin liittyvät osaamisvaatimukset kasvavat sääntely-ympäristön muuttuessa ja hankkeiden monimutkaistuessa. Hankkeen tuottama koulutusmalli ja siihen liittyvä tieto tukevat myös heidän ammatillista kehittymistään ja työn edellytyksiä.

Hankkeen kohderyhmät muodostavat kokonaisuuden, jossa osaamisen kehittäminen, työvoiman saatavuus ja alueelliset investointiprosessit kytkeytyvät toisiinsa. Koulutus toimii välineenä, joka yhdistää nämä toimijat ja mahdollistaa osaamisen kehittymisen suoraan käytännön vihreän siirtymän hanketilanteissa.

Osallistuvia yrityksiä 13 kpl; osallistuvia henkilöitä 40, joista 11 työttömiä, 8 opiskelemassa, 19 työssä ja 2 työmarkkinoiden ulkopuolella.

18–29-vuotiaita 18 osallistujaa. Tulosindikaattori ammattipätevyydet 40 kpl.

Hankkeen toimenpiteet

Hanke toteutetaan yliopiston lukukausirytymiin sovitettuna 30 kuukauden mittaisena kokonaisuutena, jossa eteneminen rakentuu vaiheittain vihreän siirtymän konkreettisten maisemaan vaikuttavien hankkeiden tunnistamisesta koulutuksen pilotointiin ja edelleen toiminnan vakiinnuttamiseen. Hankkeen toteutus perustuu siihen, että koulutus kytetään suoraan Pohjois-Pohjanmaan siirtymäprosessien

keskeisiin tilallisiin muutoskohteisiin, kuten energiainfrastruktuurin sijoittumiseen, turvetuotantoalueiden jälkikäyttöön sekä bio- ja kiertotalouden maankäyttöratkaisuihin.

Hankkeen ensimmäisen puolivuotiskauden painopiste on osaamistarpeen kartoittamisessa, pilottikohteiden tunnistamisessa ja koulutuskokonaisuuden valmistelussa. Ensimmäinen koulutuspilotti käynnistetään jo ensimmäisen hankevuoden syyslukukaudella. Ensimmäisestä pilotista saatavia kokemuksia hyödynnetään koulutuksen edelleen kehittämisessä, minkä jälkeen toteutetaan toinen täysimittainen pilotti. Hankkeen loppuvaiheessa toinen pilotointi, koulutusmallin arviointi ja toiminnan vakiinnuttaminen toteutetaan osittain rinnakkain.

Hankkeessa toteutetaan kaksi pilottia, joiden kohteet valitaan hankkeen aikana seuraavista vihreän siirtymän maankäyttöliisten muutosten keskeisistä teemakokonaisuuksista:

- a) Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö ja uusi maankäyttö (esim. energia-, virkistys- tai hiilinieluratkaisut)
- b) Uusiutuvan energian hankkeiden sijoittuminen ja maisemavaikutukset (tuulivoima, sähkönsiirtoverkot)
- c) Bio- ja kiertotalouden alueiden maankäyttölinen suunnittelu

Pilotit toimivat koulutuksen keskeisinä oppimisympäristöinä, joissa osallistujat työskentelevät todellisiin siirtymäkohteisiin liittyvien suunnittelutehtävien parissa. Pilotit valitaan hankkeen ensimmäisen työpaketin aikana yhteistyössä kuntien, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa seuraavien kriteerien perusteella: 1) suora kytkentä vihreän siirtymän investointeihin, 2) alueellinen merkittävyys Pohjois-Pohjanmaalla, 3) työelämäyhteistyön toteutettavuus ja 4) potentiaali työllistymispolkujen syntymiseen.

Toteutuksen jakaminen neljään osittain päällekkäin toteutettavaan työpakettiin mahdollistaa henkilöstön työnkuvien limittämisen ja mahdollistaa tiedon ja kokemusten jatkuvan hyödyntämisen sekä hankkeen toteutusajan tiivistämisen.

Työpaketti 1 (WP1): Osaamistarpeen kartoitus ja pilottiluokkien määrittely (kk 1–6)

Ensimmäisessä työpaketissa (painottuen erityisesti kuukausille 1–3) keskitytään osaamistarpeen kartoittamiseen, työelämäkytkennän rakentamiseen sekä pilottikohteiden tunnistamiseen. Työpaketin tavoitteena on todentaa alueellinen työvoimatarve, määrittää koulutuksen perustaksi selkeä osaamisprofiili sekä varmistaa hankkeen kiinnittyminen konkreettisiin siirtymäkohteisiin.

Tätä varten toteutetaan noin 10–15 työnantajahaastattelua keskeisillä toimialoilla, kuten kunnissa, suunnittelutoimistoissa, tuulivoimatoimijoiden, verkkoyhtiöiden, konsulttien sekä bio- ja kiertotalouden toimijoiden parissa. Lisäksi järjestetään kaksi sidosryhmätyöpajaa, joissa tarkennetaan havaintoja, tunnistetaan potentiaaliset pilottikohteet ja varmistetaan niiden yhteinen tulkinta.

Kartoitusta täydennetään analyysillä alueen vihreän siirtymän investoinneista sekä dokumentoimalla tunnistetut osaamisvajeet erityisesti maankäytön ja maiseman muutosten näkökulmasta. Työpaketin keskeisinä tuotoksina syntyvät avoimesti julkaistava osaamistarveraportti, koulutuksen osaamistavoitteet, kuvaus keskeisistä työllistymispoluista sekä valittavat pilottiluokat ja niiden valintaperusteet.

Työpaketin aikana määritellään myös koulutuksen avoimuuden periaatteet, mukaan lukien avoimien oppimateriaalien laatukriteerien soveltaminen sekä tausta-aineistojen käyttöön liittyvät periaatteet.

Työpaketti 2 (WP2): Koulutuskokonaisuuden rakentaminen (kk 3–18)

Toisessa työpaketissa, joka toteutetaan osittain rinnakkain ensimmäisen työpaketin kanssa, rakennetaan varsinainen koulutuskokonaisuus pilotointia varten. Tavoitteena on suunnitella ja valmistella 15 opintopisteen laajuinen koulutus, joka vastaa kartoituksessa tunnistettuihin osaamistarpeisiin ja kytkeytyy suoraan valittuihin pilottikohteisiin.

Työpaketissa määritellään kolmen opintojakson rakenne, tuotetaan tarvittavat oppimateriaalit ja rakennetaan digitaalinen oppimisympäristö. Samalla luodaan avoin materiaalipankki, joka mahdollistaa sisällön laajemman hyödyntämisen myös hankkeen jälkeen. Lisäksi laaditaan kohderyhmään suunnattu rekrytointisuunnitelma.

Työpaketin tuloksena syntyy valmis, toteutettavissa oleva koulutuskokonaisuus sekä työelämäyhteistyöhön perustuva toteutusmalli, jossa koulutus kytkeytyy systemaattisesti siirtymäkohteisiin.

Työpaketti 3 (WP3): Pilotointi ja työllistymisen tukeminen (kk 9–29)

Kolmannessa työpaketissa toteutetaan kaksi koulutuspilottia (à 20 osallistujaa) valittuihin siirtymäkohteisiin kytkettyinä. Ensimmäinen pilotti käynnistetään hankkeen ensimmäisen vuoden syyslukukaudella. Ensimmäisestä toteutuksesta saatavat kokemukset arvioidaan ja hyödynnetään koulutuskokonaisuuden edelleen kehittämisessä ennen toisen pilotin toteuttamista. Toinen pilotti toteutetaan täysimittaisena lukusausirytmiin sovitettuna kokonaisuutena siten, että sen loppuvaihe liittyy hankkeen vakiinnuttamis- ja jatkopolkutyöhön.

Pilotoinnissa keskitytään maisemavaikutusten arviointiin, alueiden jäsentämiseen ja toteuttamiskelpoisten suunnitteluratkaisujen kehittämiseen.

Koulutukseen liitetään mentorointia sekä yritysryhteistyöhön perustuvia projektitehtäviä, joissa osallistajat työskentelevät suoraan pilottikohteisiin liittyvien maisemasuunnittelun kysymysten parissa. Pilotointia täydentävät työllistymistä tukevat toimenpiteet, kuten yritysryhteistyöt, projektityöt ja harjoittelumahdollisuudet.

Työpaketin vaikuttavuutta seurataan projektiaikana osallistujamäärien, koulutuksen suorittaneiden työllistymisen (erityisesti 6 kuukauden sisällä) sekä työelämäryhteistyön laajuuden perusteella. Tämä työpaketti muodostaa hankkeen keskeisen vaikuttavuusytimen, jossa koulutuksen, siirtymäkohteiden ja työmarkkinoiden välinen yhteys konkretisoituu.

Työpaketti 4 (WP4): Toiminnan vakiinnuttaminen ja jatkopolku (kk 21–30)

Neljännessä työpaketissa keskitytään toiminnan vakiinnuttamiseen ja jatkopolun rakentamiseen. Tavoitteena on varmistaa, että hankkeessa kehitetty koulutus ja toimintamalli jatkuvat myös rahoituskauden jälkeen.

Käytännössä tämä tarkoittaa koulutuksen integroimista osaksi avoimen yliopiston tarjontaa, taloudellisesti kestävästä toteutusmallin rakentamisesta sekä jatkokehityspolun määrittelyä. Lisäksi laaditaan strateginen raportti, joka toimii pohjana mahdolliselle laajemmalle koulutuskokonaisuudelle.

Työpaketin tuloksena syntyy pysyvä toimintamalli, jossa koulutus kytkeytyy jatkuvasti alueellisiin siirtymäkohteisiin ja tukee vihreän siirtymän toteutumista pitkällä aikavälillä.

Koulutuskokonaisuuden rooli hankkeessa

Hankkeessa kehitettävä 15 opintopisteen koulutuskokonaisuus toimii yliopistotasoisena osaamisalustana, jonka kautta osallistajat kytkeytyvät vihreän siirtymän maankäytöllisiin ja maisemallisiin muutosprosesseihin erityisesti maisemasuunnittelun näkökulmasta. Koulutus keskittyy maisemamuutosten analyysiin, maisemavaikutusten arviointiin sekä toteuttamiskelpoisten suunnitteluratkaisujen kehittämiseen.

Kokonaisuus rakentuu tutkimusperustaiselle opetukselle, jossa yhdistyvät alueellisen kontekstin analyysi, maisemasuunnittelun menetelmät sekä pilottikohteisiin kytkeytyvä soveltava suunnittelutyö. Osallistajat työskentelevät todellisiin siirtymätilanteisiin liittyvien maisemasuunnittelun ongelmien parissa, joissa edellytetään kykyä sovittaa yhteen maankäytöllisiä, ekologisista ja teknisiä reunaehjoja.

Koulutuksen tavoitteena on tuottaa asiantuntijoita, jotka toimivat maisemasuunnittelun tehtävissä vihreän siirtymän hankkeissa ja osallistuvat niiden yhteensovittamiseen. Tämä tarkoittaa valmiuksia yhdistää maisemasuunnittelu maankäytön suunnitteluun, ympäristövaikutusten arviointiin ja hankkeiden toteutukseen.

Hankkeen tulokset

Hankkeen keskeisenä tuloksena syntyy yliopistotasoinen, työelämälähtöinen koulutusmalli, joka vastaa rakennemuutoksen synnyttämään maankäytölliseen ja maisemalliseen osaamistarpeeseen Pohjois-Suomessa. Koulutusmalli koostuu 15 opintopisteen laajuudesta, pilotoidusta ja arvioidusta koulutuskokonaisuudesta, siihen liittyvistä avoimista oppimateriaaleista sekä työelämäyhteistyöhön perustuvasta toteutusmallista. Malli perustuu hankkeen aikana toteutettuun osaamistarvekartoitukseen ja kahteen pilottitoteutukseen, joiden kautta koulutuksen sisältöä ja vaikuttavuutta on testattu käytännössä.

Lisäksi hankkeessa tuotetaan systemaattinen kuvaus alueellisesta osaamistarpeesta sekä niistä osaamisprofiileista, joita maankäytön muutoksiin liittyvät investoinnit edellyttävät. Tämä tieto dokumentoidaan ja julkaistaan siten, että se on hyödynnettävissä myös laajemmin koulutuksen, aluekehityksen ja työvoimapolitiikan tarpeisiin. Hankkeen aikana muodostuu myös pysyvä yhteistyöverkosto, joka yhdistää yliopiston, julkiset toimijat ja yksityisen sektorin toimijat yhteisen osaamiskehityksen ympärille.

Lyhyellä aikavälillä hanke lisää suoraan koulutukseen osallistuvien henkilöiden osaamista, parantaa työllistymisvalmiuksia ja tukee heidän sijoittumistaan alueen työmarkkinoille. Pilotointien kautta syntyy konkreettista tietoa siitä, miten koulutus vastaa työnantajien tarpeisiin ja millä tavoin osaamista voidaan kohdentaa tehokkaasti. Samalla hanke vahvistaa työnantajien ja koulutuksen välistä vuorovaikutusta ja madaltaa kynnystä rekrytoida uudenlaista osaamista.

Hankkeen konkreettisina tuotoksina syntyvät lisäksi pilottikohteiden ja niiden valintaperusteiden kuvaus, koulutuksen rekrytointisuunnitelma sekä kahdesta pilotista koottava seuranta- ja arviointiaineisto osallistujista, työllistymisestä ja työelämäyhteistyöstä. Hankkeen lopussa laaditaan strateginen raportti, jossa kuvataan koulutusmallin vakiinnuttamisen edellytykset, jatkototeutuksen malli sekä mahdollisuudet koulutuskokonaisuuden edelleen kehittämiseen.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:

Palkkakustannukset 243 690 €

Flat rate 40 % kehittäminen 97 475 €

Nettokustannusarvio yhteensä 341 165 €

Rahoitussuunnitelman jakautuminen:

EU+valtio 272 930 €

Omarahoitus, muu julkinen 68 235 €

Rahoitussuunnitelma yhteensä 341 165 €

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	341 165 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	341 165 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	272 930 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 7 erityistavoitetta 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä. Hanke tukee Pohjois-Pohjanmaan alueellisen siirtymäsuunnitelman tavoitteita sekä hankehaun painotuksia. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (12,5 / 24 p.) tullakseen rahoitetuksi.

Hanke tukee uudelleenkoulutusta sekä uuden osaamisen hankkimista. Alaan liittyvää osaamista ei ole alueella riittävässä määrin saatavilla eikä alueella ole tarjolla systemaattista maisemasuunnittelun koulutusta. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa maisemasuunnittelun osaamis pohjaa Pohjois-Pohjanmaalla siten, että vihreän siirtymän maankäytön muutoksia voidaan suunnitella ja toteuttaa kokonaisvaltaisesti ilman suunnittelun ja toteutuksen välisiä katkoksia. Työelämäyhteistyö koulutusten pilotoinnin osalta kytketään turvetuotantoalueiden jälkikäyttöön, uusiutuvaan energiaan ja/tai bio- ja kiertotalouteen. Hankkeen kahden työelämälähtöisen koulutustoteutuksen kautta saadaan koulutettua noin 40 alan osaajaa. Hankkeessa kehitetty koulutuskokonaisuus ja siihen liittyvä toimintamalli on suunniteltu siten, että se voidaan integroida osaksi yliopiston pysyvää koulutustarjontaa hankkeen jälkeen.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2026-2029: 4.1.3 Koulutuksen ja osaamisen ekosysteemin kehittäminen ja osaajien saatavuus (Pohjois-Pohjanmaa MAKO 4.1.3)

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 7 erityistavoitetta 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä sekä Pohjois-Pohjanmaan alueellista siirtymäsuunnitelmaa. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (12,5 / 24 p.) tullakseen rahoitetuksi.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen EU-hankkeiden kommentointiryhmä, kirjallinen kommentointi 18.5.-4.6.2026

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen EURA-rahoituskokous 17.6.2026

Pohjois-Pohjanmaan MYR-sihteeristö 25.8.2026

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä